

Відокремлений структурний підрозділ
«Конотопський індустріально-педагогічний фаховий коледж СумДУ»
Циклова комісія суспільно-гуманітарних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Заступник директора
з навчальної роботи
Кравченко О. О.
“ 31 серпня ” 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія та Соціологія

(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 01 Освіта/Педагогіка

(шифр і назва напряму підготовки)

спеціальність 015.39 Професійна освіта. Цифрові технології

(шифр і назва спеціальності)

Відділення Професійна освіта

(назва відділення)

Робоча програма «Організація і методика професійного навчання та Технічні засоби навчання та методика їх використання» для студентів за напрямом підготовки 01 Освіта/Педагогіка, спеціальністю 015.39 Професійна освіта цифрові технології

«30» серпня, 2023 року - 22 с.

Розробник: викладач Відокремленого структурного підрозділу «Конотопський індустріально-педагогічний фаховий коледж СумДУ» - Жмуд Надія Олександрівна

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії психолого-педагогічних дисциплін

Протокол від. « 30 » серпня 2023 року № 1

Голова циклової комісії _____

(підпис)

« 30 » серпня 2023 року

Схвалено методичною радою Відокремленого структурного підрозділу «Конотопський індустріально-педагогічний фаховий коледж СумДУ»

Протокол від « ____ » _____ 2022_ року № _____

« ____ » _____ 20__ року

Голова _____

(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика освітнього компоненту	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Обов'язкова	
Розділів – 3	Спеціальність 015.39 Професійна освіта (цифрові технології)	Рік підготовки:	
Тем – 23		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – <u>не передбачене</u>		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		6-й	
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 56 самостійної роботи студента – 34	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції	
		42 год.	
		Семінарські	
		14 год.	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		34 год.	
		Індивідуальні завдання –	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Філософія» є формування філософської культури мислення та дати студентам цілісне уявлення про специфіку філософського знання, особливості вирішення філософією проблем, які хвилювали і продовжують хвилювати людство, розкрити творчу роль філософії в сучасній культурі, обґрунтувати необхідність засвоєння філософського знання.

Програмні результати навчання

- аналізувати й оцінювати явища політичного розвитку українського суспільства в контексті світової історії, застосовувати здобуті знання для прогнозування суспільних процесів, самостійно критично мислити під час аналізу суперечливих явищ суспільного життя насамперед у сфері виробництва, розуміти та сприймати етичні норми поведінки відносно інших людей і відносно природи.
- визначення фундаментальних філософських категорій зі сфер онтології, антропології, персоналізму, гносеології та епістемології, аксіології, філософії культури;
- орієнтуватися в першоджерелах, основній сучасній філософській літературі і філософській україністиці.

Загальні компетентності

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- Здатність поєднувати набуті знання в цілісний образ світу, застосовувати їх для аналізу сучасних проблем і виформування власної позиції.

Місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі ОПП та міжпредметні зв'язки

«Філософія» вивчається на третьому курсі протягом 6 семестру. Формує загальні компетентності здобувача освіти.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1 – Гуманістичний зміст історії виникнення і розвитку філософії

Тема 1.1. Вступ. Філософія як специфічний тип знання

Поняття «філософія». Місце філософії в самопізнанні людини. Основні джерела філософії: міфологія, релігія.

Світогляд як духовне практичне засвоєння світу. Структура світогляду. Типи світогляду. Світовідчуття, світосприйняття, світорозуміння. Світобачення та його принципи: монізм, плюралізм, скептицизм, догматизм, раціоналізм, сенсуалізм.

Предмет і функції філософії.

Література: [1], [2], [4], [9].

Тема 1.2. Філософія Стародавнього світу

Історія філософії як сходження до вершин людського самопізнання. Стародавня філософія як зародок і колиска всіх наступних типів філософії. Людина – змістове ядро всіх проблем стародавньої філософії.

Проблема позбавлення людини від страждань у філософії Стародавньої Індії. Проблема філософії Стародавнього Китаю.

Антична філософія: особливості розвитку, морально-етична спрямованість.

Література: [1], [7], [2], [4], [9].

Тема 1.3. Філософія європейського Середньовіччя та епохи Відродження

Загальна характеристика доби Середньовіччя. Зміни у світогляді під час переходу від античності до середньовіччя. Роль християнства у формування середньовічної філософії. Основні проблеми та досягнення філософії доби середньовіччя в Європі та Візантії.

Філософія Відродження: гуманістичний характер; науково-природничі погляди; соціально-політичні ідеї; етика Ренесансу. Проблема людської особистості.

Література: [1], [7], [2], [4], [9].

Тема 1.4. Філософія Нового часу

Якісно нова спрямованість філософії в епоху ранніх буржуазних революцій в Європі. Пошуки продуктивного методу пізнання: сенсуалізм, раціоналізм.

Новий філософський ідеал у філософії просвітництва. Проблема свободи людини та шлях її соціального визволення.

Класична німецька філософія. Моральній смисл обмеження людського розуму і розширення меж віри. Особливості та досягнення класичної німецької філософії.

Література: [1], [7], [2], [4], [9].

Тема 1.5. Філософія XIX - XX століть

Своєрідність російської філософії: релігійно-ідеалістичний, революційно-демократичний напрямки, руський космізм.

Перегляд класичної моделі світорозуміння у філософії XIX – XX століть. Програми радикального оновлення філософії – філософія Маркса й Енгельса, позитивізм, філософія життя.

Некласична філософія XX століття: основні напрямки та їх особистості. Критика цінностей західних техногенних цивілізацій, відмова від проєктів тотального перелаштування світу, сцієнтизм та анти-сцієнтизм, проблеми ірраціонального та несвідомого, екзистенціальні філософія. Проблема знання та мови у філософії.

Література: [1], [7], [2], [4], [9].

Тема 1.6. Філософська думка в Україні

Джерела української філософської культури. Становлення українського неоплатонізму XIV – XVI століть. Філософська думка українського ренесансу. Специфіка реформації в Україні. Зародження професійної філософії в культурно-освітніх центрах України: Острозький та Києво-Могилянській академіях.

Г.Сковорода – родоначальник української класичної філософії. Філософія Т.Г.Шевченко.

Академічна філософія XIX століття: особливості, напрямки і основні філософські ідеї. «Культурне відродження» 20-х та філософське відродження 60-х років XX століття. Сучасні філософська думка і Україні. Філософська думка української діаспори.

Література: [1], [7], [4], [5], [9].

Розділ 2 – Онтологія и гносеологія

Тема 2.1. Проблема буття у філософії

Поняття «онтологія», «буття». Фундаментальне значення проблеми буття і філософії. Основні виміри буття (буття речей, природи, людини, духовного і соціального). Світ як всеохоплююча реальність. Єдність природи, суспільства і людини, матеріального буття і людського духу.

Практичні витоки людського поділу реальності та об'єктивну і суб'єктивну. Реальність буття, не буття. Єдність матерії, руху, простору, часу. Людська діяльність як особливий спосіб саморуху об'єктивної і суб'єктивної реальності.

Література: [1], [7], [5], [3].

Тема 2.2. Духовний вимір людського буття

Свідомість людини як діалектне співвідношення об'єктивної та суб'єктивної реальності, як духовний спосіб орієнтації людини в реальності буття, що розвивається.

Проблематика походження, розвитку і сутності свідомості. Свідомість і мова. Структура та функції свідомості. Свідомість та самосвідомість, свідоме, підсвідоме, несвідоме. Загадкові явища людської свідомості та психіки.

Суспільна свідомість. Форми суспільної свідомості: політична, правова, моральна, етнічна, релігійна, філософська та ін.. Проблема вибору свободи і відповідальності.

Література: [1], [5], [3], [8].

Тема 2.3. Основи філософського вчення про розвиток

Діалектика як вчення про розвиток і універсальні зв'язки. Загальні ознаки і людський критерій розвитку.

Принцип діалектики. Категорії діалектики. Закони діалектики, їх методологічне та світоглядне значення.

Антиподи діалектики: софістика, метафізика.

Література: [1], [5], [3], [8].

Тема 2.4. Основний зміст пізнавальної діяльності

Поняття «гносеологія». Проблема пізнання у філософії. Понятті пізнання та його рівні. Об'єкт і суб'єкт пізнання. Чуттєве і раціональне, емпіричне і теоретичне пізнання. Опосередковане та безпосереднє пізнання. Логіка та інтуїція. Пізнання та творчість.

Пізнання і знання. Проблема істини. Практика як критерій істини. Практика як спосіб ставлення і відношення людини до світу і до самого себе. Типологія видів практики: виробничої, соціальної, політичної, духовної. Знання та мудрість.

Методологія. Методи як усвідомлений спосіб пізнавальної діяльності. Методичний арсенал науки.

Література: [1], [7], [5], [3].

Розділ 3 – Соціальна філософія

Тема 3.1. Філософський аналіз суспільства

Поняття суспільства у філософії. Основні підходи до розуміння суспільства. Суспільство як самоорганізуюча і саморозвиваюча система.

Роль географічного природного середовища у житті суспільства. Демографічні чинники суспільного розвитку. Матеріальні основи розвитку суспільства. Політична система суспільства. Громадське суспільство: поява, основи, ознаки.

Сутність та культура духовного життя суспільства, поняття «культура» як єдність матеріальних і духовних цінностей, вироблених людством.

Історична різноманітність і єдність типів суспільства. Формация і цивілізація. Сучасні концепції суспільного розвитку, його критерії.

Історичний результат як підсумок зіткнення різних сил і тенденцій у суспільному розвитку. Рушійні сили історичного розвитку. Роль і місце насильства в історії.

Література: [7], [5], [3], [8].

Тема 3.2. Філософська концепція людини

Філософська концепція людини – основа наук про людину. Сутність людини. Праця і мова – фактори становлення і розвитку людини.

Проблема людини в історії філософії. Філософський зміст понять «індивід», «індивідуальність», «особистість». Типологія особи. Проблема відчуження людини та шляхи її подолання. Діалектика взаємодії людини і суспільства.

Самореалізація особи. Роль особистості в історії. Самоцінність людського життя. Проблема людського щастя. Аморальність використання людини як засобу.

Література: [7], [5], [3], [8].

Тема 3.3. Цінності в житті людини і суспільства

Поняття «аксіологія». Місце аксіології в системі культури. Цінності як визначальні характеристики людського буття. Людина в системі цінностей. Структура цінностей.

Цінність як ядро духовного світу людини. Проблема суб'єктивного вибору. Цінність і цілі. Цінність и життєвий смисл. Цінність як регулятор поведінки людини.

Базові цінності людського буття. Цінність орієнтації. Вищі духовна цінності. Поняття про духовну досконалість.

Глобальні проблеми людства і людина: екологічний і моральний імперативи виживання людства. Стратегія людства в планетарному масштабі. Проблема переходу від техногенної до антропогенної цивілізації.

Література: [8], [4], [1].

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Розділ I. Гуманітарний зміст історії виникнення і розвитку філософії												
Тема 1.1. Вступ. Філософія як специфічний тип знання.	4	2				2						
Тема 1.2. Філософія Стародавнього світу.	4	2				2						
Тема 1.3. Філософія Європейського середньовіччя та епохи Відродження.	3	2				1						
Тема 1.4. Філософія Нового часу.	4	2				2						

Тема 1. 5. Філософія XIX - XX ст.	3	2			1					
Тема 1. 6. Філософська думка в Україні.	5	2	2		1					
Разом за розділом 1	23	12	2		9					

Модуль 2

Розділ II. Онтологія і гносеологія

Тема 2. 1. Проблема буття у філософії.	3	2			1					
Тема 2. 2. Духовний вимір людського буття.	2				2					
Тема 2. 3. Основи філософського вчення про розвиток.	3	2			1					
Тема 2. 4. Основний зміст пізнавальної діяльності.	6	2	2		2					
Разом за розділом 2	14	6	2		6					

Модуль 3

Розділ III. Соціальна філософія

Тема 3.1. Філософський аналіз суспільства.	3	2			1					
Тема 3.2. Філософська концепція людини.	3	2			1					
Тема 3.3. Цінності в житті людини і суспільства.	2		2							
Разом за розділом 3	8	4	2		2					
Усього годин	45	22	6		17					

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософські традиції в Україні	2
2	Сутність та структура пізнавального процесу	2
3	Ціннісні орієнтації людства на зламі тисячоліть	2
	Разом	6

6. Теми практичних занять

Навчальним планом не передбачені.

7. Теми лабораторних занять

Навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ теми	Перелік питань	Кількість годин
1.1	Специфіка філософських проблем. Засоби пізнання у філософії.	2
1.2	Філософія елліністичного періоду.	2
1.3	Філософські погляди Леонарда да Вінчі, Ніколло Макіавеллі, Томаса Мора	1
1.4	Проблема людства у філософії Просвітництва (Ж. Ламетрі, Жан-Жак Руссо, Вольтер, Монтеск'є)	2
1.5	Філософія життя»: генеза та проблемне поле. Суб'єктивний ірраціональний волюнтаризм: «світ як воля» Шопенгауера, «Одиничний» К'єркегора, «воля до влади» Ф.Ніцше.	1
1.6	Формування і розвиток українського романтизму Г. Сковорода, П. Юркевич. Проблема нації і державності у філософії з кінця ХІХ ст. (В. Липинський, Д. Чижевський, В. Вернадський)	1
2.1	Що таке онтологія? Простір і час – форми буття матерії	1
2.2	Сучасні концепції походження свідомості. Суспільна свідомість і її форми	2
2.3	Антиподи діалектики: софістика, метафізика.	1
2.4	Практика критерій істини, основа і ціль пізнання.	2
3.1	Громадянське суспільство, поява основні ознаки. Філософське розуміння поняття «культура» та її ознаки	1
3.2	Сенс життя людини. Проблема життя і смерті. Свобода особистості	1
	Разом	17

9. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено

10. Методи навчання

I. По джерелу знань:

- 1.1. Словесні – лекція;
- 1.2. Діалогічні (бесіда, диспут);
- 1.3. Практичні (вправи, практичні завдання);

II. По пізнавальній діяльності:

- 2.1. Репродуктивний (відтворювальний) – розв’язання задач;
- 2.2. Частково-пошуковий (самостійна робота),
- 2.3. Евристичний (проблемно-розвиваючий) – евристична бесіда, евристичне фронтальне опитування;
- 2.4. Метод проблемного викладання;

III. Методи по логіці навчання:

- 1.1. Індуктивний – від часткового до загального;
- 1.2. Дедуктивний – від загального до часткового;
- 1.3. Синтез;
- 1.4. Аналіз;
- 1.5. Порівняння.

IV. Методи колективної розумової діяльності:

- 4.1. Пізнавальна суперечка;
- 4.2. Навчальні дискусії;
- 4.3. Метод „мозкового штурму”;

V. Імітаційні методи навчання (ділова гра).

11. Методи контролю

Види контролю	Застосування
Поточний контроль	Атестація, проведення семінарських занять, усний контроль знань, контроль виконання самостійної роботи студентів, модульний контроль знань
Підсумковий контроль	Семестровий контроль (залік)

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Відмінно	Студент вільно і творчо володіє матеріалом, визначеним програмою, має діалектичне мислення; аргументовано, науково аналізує філософські проблеми, об’єктивно оцінює досягнення філософської думки та її вплив на розвиток та формування світогляду епохи та майбутнього. Вміє використовувати різноманітні джерела знань, систематично поповнює знання, вміє застосовувати знання при вирішенні професійних питань. Уміє вдаватися до діалогу, доводити власну громадську та світоглядну позицію. Виконав 100% обсягу самостійної роботи. Брав участь у конференціях, семінарах, олімпіадах, писав конкурсну творчу роботу, реферат. За підсумками тестування правильно відповідає на 90-100% питань
----------	--

Добре	Студент добре володіє матеріалом, але має незначні ускладнення при відповіді; потребує незначної допомоги викладача при виборі напрямку відповіді та допускає незначні помилки, неточну аргументацію. Оцінювання подій, ідей, досягнень філософської думки більш емоційне ніж наукове. Володіє декількома методами пізнання, але має незначні труднощі при діалоговій бесіді і доказах власної думки. Виконав 100% обсягу самостійної роботи. Брав участь у конференціях, семінарах, олімпіадах, писав конкурсну творчу роботу, реферат. За підсумками тестування правильно відповідає на 70-80% питань.
Задовільно	Студент користується лише окремими знаннями дисципліни, порушує логіку відповіді, відповідь недостатньо самостійна, допускаються суттєві помилки в знаннях та поясненні питань дисципліни мова спрощена; оцінювання досягнення філософської думки лише емоційне; викладач постійно коректує відповідь студента. Студенту важко підтримувати бесіду, не вистачає доказів для обґрунтування власного погляду. Виконав не менше 70% обсягу самостійної роботи. За підсумками тестування правильно відповідає на 50-69% питань.
Незадовільно	Студент не володіє необхідними знаннями, не володіє практичними навичками дисципліни. Виконав менше 50% обсягу самостійної роботи або зовсім не виконав самостійної роботи. За підсумками тестування правильно відповідає на 0-49% питань.

13. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з предмету «Філософія»;
2. Методичні вказівки студентам до підготовки семінарських занять з предмету «Філософія»;
3. Методичні матеріали до поточного і підсумкового контролю:
 - плани семінарських занять;
 - завдання до проведення семестрової контрольної роботи;
 - питання до заліку.

14. Рекомендована література

Базова

1. Губернський Л. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. Л. В. Губерського. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – Харків: Фоліо, 2018. – 621 с.

2. Козьмук Я. Р. Філософія : навч. посібник / Я. Р. Козьмук, О. М. Задубрівська. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 138 с.
3. Литвинчук О. В., Муляр В. І. Філософія: навч. посібник. Житомир: Житомирська політехніка, 2021. – 403 с.
4. Лузан А. Вступ до філософії [текст] навчальний посібник / А. О. Лузан. – Київ: Центр навчальної літератури, 2021. – 136 с.
5. Основи філософії: навч. посіб. / Л. О. Сандюк, С. П. Симоненко, О. В. Сулим, М. Ф. Шмиголь, Н. В. Щубелка, Ю. С. Юшкевич; [за ред. М. Ф. Шмиголя]. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 412 с.
6. Петрушенко Віктор Філософія (вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії): навч. посібник / Віктор Петрушенко. – 2-ге вид., випр. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. – 596 с.
7. Філософія, логіка, філософія освіти. Кредитно-модульний курс [текст] : навч. посіб. / За ред. Додонова Р. О., Мозгового Л. І. – К. : «Центр учбової літератури», 2021. – 512 с.

Допоміжна

8. Горlach М. І., Кремень В. Г., Николаєнко С. М., Требін М. П. та ін. Коментар до конституційних змін: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 1028 с.
9. Огнев'юк В. О. Філософія. Історія філософії: Підручник для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. (профільний рівень) / В. О. Огнев'юк, І. Г. Утюж. – К.: Грамота, 2010. – 256 с.
10. Подольська Є. А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство / Є. А. Подольська. – К.: Центр навчальної літератури, Інкос, 2006. – 624 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://kipt.sumdu.edu.ua/uk/>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: розкрити суть та роль теорії особистості, соціальних спільнот як об'єктів і суб'єктів соціальної діяльності; висвітлити особистість, як соціальну систему, процес її розвитку та взаємодії з різними спільнотами; показати розвиток соціальної думки в умовах формування ринкових відносин і перебудови політичного, економічного, соціального життя в Україні.

Основне завдання вивчення предмета – формування соціального потенціалу суспільства, тобто розвиток ініціативи, компетентності, правової свідомості громадян, ефективне соціальне управління, тобто наявність консенсусу, гнучкості у визначенні пріоритетів.

Засвоєння програмного матеріалу сприяє формуванню у студентів наукового світогляду про розвиток суспільства, його життєдіяльність, проблеми соціальної політики, соціального розвитку, творчого мислення, активної громадської позиції.

Програмні результати навчання

Вільно спілкуватися державною мовою, як усно, так і письмово, володіти культурою мовлення, логічно викладати думки фаховою державною та іноземною мовами

Фахові (загальні) компетентності

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Здатність спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі ОПП та міжпредметні зв'язки: соціологія вивчається в 6 семестрі і пов'язана з вивченням таких предметів, як історія України, всевітня історія, економічна теорія, правознавство.

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. Соціологія як наука

Місце і роль соціології в системі суспільствознавства. Предмет і об'єкт соціології. Структура соціологічного знання. Основні етапи і тенденції розвитку соціологічної думки.

Література: [1] с. 11-69, [2] с.8-41

ТЕМА 2. Суспільство як соціальна система. Соціальна структура та соціальна стратифікація.

2.1. Зміст поняття суспільство. Соціальна структура суспільства, її складові частини.

2.2. Соціальна стратифікація. Соціальна мобільність. Стратифікаційні зміни в сучасному українському суспільстві.

Література: [1] с.72-112

[2] с.41-50, 72-99

ТЕМА 3. Соціальні відносини. Конфлікти як прояв соціальних відносин.

Соціологія конфлікту як галузь соціологічного знання. Поняття «соціальний конфлікт», їх класифікація, механізм, структура та функції.

Література: [1] с.129-169

[2] с.510-540

ТЕМА 4. Соціальні процеси. Особливості етнічних, релігійних процесів в Україні.

Особливості розвитку та перебігу соціальних процесів в сучасному світі. Поняття етносу та основні етапи його розвитку. Сучасні етнічні процеси: інтеграція, консолідація, асиміляція, агрегація. Соціологічні концепції релігії. Функції релігії як соціального інституту.

Література: [1] с.214-218, 345-363

[2] с.144-157

ТЕМА 5. Економічна соціологія. Соціологія менеджменту та праці.

Об'єкт та предмет економічної соціології. Соціальні функції економіки. Поняття предмета соціології праці та управління. Принципи управління соціальними процесами. Особистість сучасного керівника.

Література: [1] с. 277-306

[2] с.320-365

ТЕМА 6. Політична соціологія. Соціологія права. Соціологія громадської думки.

Предмет соціології політики. Політична система суспільства. Легітимність політичної влади в суспільстві та її ознаки. Громадське суспільство: сутність, ідеї та перспективи його формування в Україні. Предмет, проблематика, структура і функції соціології права. Соціальна природа правомірної та протиправної поведінки.

Література: [1] с.263-276, 219-232

[2] с.289-320

ТЕМА 7. Соціологія особистості.

Особистість як об'єкт і суб'єкт соціальних відносин. Предмет соціології особистості. Соціальна структура та типологія особистості. Сутність процесу соціалізації: етапи та фази. Девіація та її причини.

Література: [1] с.171-187

[2] с.189-254, 478-496

ТЕМА 8. Соціологія сім'ї. Гендерна соціологія.

Поняття про предмет соціології сім'ї та гендерної соціології. Основні положення гендерної соціології, проблеми гендерної соціалізації, гендерні ідеали. Сім'я та шлюб як соціальні інститути. Структура, функції сім'ї. Типологія сім'ї. Причини сімейних конфліктів, як предмет соціологічних досліджень.

Література: [1] с.188-202

[2] с.411-442

ТЕМА 9. Соціологія гуманітарної сфери.

Соціологія гуманітарної сфери та її складові. Поняття культури в соціології. Форми та функції культури. Соціологія освіти: об'єкт, предмет, соціальні функції. Наука як соціальне явище. Соціальні функції науки.

Література: [1] с.307-344

[2] с.256-289

ТЕМА 10. Методика організації конкретних соціологічних досліджень.

Особливості підготовки та проведення конкретно-соціологічних досліджень. Головні етапи розробки програми соціологічного дослідження та її компоненти. Вибірка. Основні методи КСД. Технологія обробки та аналізу емпіричних даних.

Література: [1] с.366-404

[2] с.572-60

4. Структура навчальної дисципліни

- Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма					Заочна форма						
	усього	у тому числі				усього	у тому числі					
		л	п/с	лаб	інд		С.р	л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретична соціологія												
Тема 1. Соціологія як наука. Предмет, об'єкт і завдання соціології. Функції і методи соціології.	6	2	2			2						
Тема 2. Суспільство як соціальна система. Типологія суспільства. Структура суспільства та його основні елементи.	4	2				2						
Тема 3. Соціальні відносини. Класифікація соціальних відносин та їх характеристика.	4	2				2						
Тема 4. Соціальні процеси. Класифікація соціальних процесів та їх характеристика. Соціальна стратифікація і соціальна мобільність.	6	2	2			2						
Разом за розділом 1	20	8	4			8						
Розділ 2. Спеціальні і галузеві соціологічні теорії												
Тема 5. Економічна соціологія. Соціологія праці. Предмет, об'єкт, завдання, основні поняття та категорії галузі.	4	2				2						
Тема 6. Політична соціологія. Соціологія громадської думки. Предмет, об'єкт, завдання, основні поняття та категорії галузі.	4	2				2						

Тема 7. Соціологія особистості. Теорія особистості. Функції та ролі особистості у сучасному суспільстві.	5	2	2			1						
Тема 8. Соціологія сім'ї. Соціологія молоді. Предмет, об'єкт, завдання, основні поняття та категорії галузі.	3	2				1						
Тема 9. Соціологія гуманітарної сфери. Соціологія освіти і науки. Предмет, об'єкт, функції, завдання, основні поняття та категорії галузі.	3	2				1						
<i>Разом за розділом 2</i>	<i>19</i>	<i>10</i>	<i>2</i>			<i>7</i>						
Розділ 3. Методика організації конкретних соціологічних досліджень.												
Тема 10. Соціологія дослідження. Організація проведення досліджень. Методи і прийоми соціологічних досліджень.	6	2	2			2						
<i>Разом за розділом 3</i>	<i>6</i>	<i>2</i>	<i>2</i>			<i>2</i>						
Усього годин	45	20	8			17						
ІНДЗ			-	-	-	-			-	-	-	
Усього годин	45	20	8			17						

5. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і об'єкт соціології. Суспільство як соціальна система.	2
2	Соціальні процеси	2
3	Соціологія особистості	2
4	Методика організації конкретних соціологічних досліджень	2
	Разом	8

6. Темі практичних занять

Навчальним планом не передбачені.

7. Темі лабораторних занять

Навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Соціологічна думка та соціологія в Україні.	2
2.	Соціальна взаємодія. Поняття соціальних змін.	2
3.	Конфлікти, як прояв соціальних відносин	2
4.	Сучасні етнічні процеси: інтеграція, консолідація, асиміляція, агрегація	2
5.	Особистість сучасного керівника. Риси лідера.	2
6.	Громадянське суспільство: сутність, ідеї та перспективи його формування в Україні	2
7.	Девіація та її причини.	1
8.	Причини сімейних конфліктів, як предмет соціологічних досліджень	1
9.	Соціологія освіти: об'єкт, предмет, соціальні функції	1
10.	Методологічні основи передбачення майбутнього. Технологія обробки та аналізу емпіричних даних.	2
	Разом	17

9. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачені

10. Методи навчання

I. По джерелу знань:

- 1.1. Словесні – лекція;
- 1.2. Діалогічні (бесіда, диспут, семінар);
- 1.3. Практичні (вправи, практичні завдання);

II. По пізнавальній діяльності:

- 2.1. Репродуктивний (відтворювальний) – розв'язання задач;
- 2.2. Частково-пошуковий (самостійна робота);
- 2.3. Евристичний (проблемно-розвиваючий) – евристична бесіда, евристичне фронтальне опитування;
- 2.4. Метод проблемного викладання;

III. Методи по логіці навчання:

- 1.1. Індуктивний – від часткового до загального;
- 1.2. Дедуктивний – від загального до часткового;
- 1.3. Синтез;
- 1.4. Аналіз;
- 1.5. Порівняння.

IV. Методи колективної розумової діяльності:

- 4.1. Пізнавальна суперечка;
- 4.2. Навчальні дискусії;
- 4.3. Метод „мозкового штурму”;

V. Імітаційні методи навчання (ділова гра).

11. Методи контролю

Види контролю	Застосування
Поточний контроль	Атестація, проведення семінарських занять, усний контроль знань, тематичний контроль знань, контроль виконання самостійної роботи студентів.
Підсумковий контроль	Семестровий контроль (залік)

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінка	Знання та вміння
«Відмінно»	Оцінка "Відмінно" ставиться у випадках , коли студент має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення, висновки, наводить практичні приклади.
«Добре»	Оцінка " Добре " ставиться , якщо студент повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу, або допускається незначних помилок у формуванні термінів, категорій, невеликих арифметичних помилок у розрахунках.
«Задовільно»	Оцінка " Задовільно " ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не в повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлене теоретичне запитання, допустився помилок у розрахунках.
«Незадовільно»	Оцінка " Незадовільно " ставиться студентові який не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні запитання , не вміє або неправильно виконує розрахунки при розв'язуванні практичних завдань.

13. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з предмету «Соціологія»;
2. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з предмету «Соціологія»;
3. Методичні матеріали до поточного і підсумкового контролю:
 - завдання до проведення тематичного контролю знань;
 - плани семінарських занять;
 - завдання до проведення семестрової контрольної роботи;
 - питання до заліку;

14. Рекомендована література

Базова

1. Лукашевич М. П., Туленков М.В. Соціологія. Загальний курс: Підручник. К.: Каравела, 2014. 408 с.
2. Козирев М.П. Соціологія: підручник.- Львів: Львівський університет внутрішніх справ, 2016, 656 с.
2. Соціологія за ред. В.Т. Городяненка. – К., «Академія», 2008

Допоміжна

1. Перегуда Є. В. Соціологія: навчальний посібник. К.: КНУБА, 2012. 140с.
2. І. З. Танчин, Соціологія. Навч. Посібник. – К., Знання, 2008
3. Соціологія словник-довідник. – К., Каравелла, 2007
4. В.М. Огаренко, Соціологія малих груп. – К., ЦНЛ, 2005

15. Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Сумський державний університет <http://sumdu.edu.ua/ukr/>
3. Конотопський індустріально-педагогічний фаховий коледж Сум ДУ <http://kipt.sumdu.edu.ua/>